EDUCAȚIE FĂRĂ DISCRIMINARE

PROF. PLEȘA ELENA
COLEGIUL ”AUREL VIJOLI” FĂGĂRAȘ

Educația de calitate și nediscriminarea sunt din ce în ce mai recunoscute ca esențiale pentru asigurarea drepturilor omului în întreaga lume, eliminarea sărăciei, abordarea eficientă a problemelor legate de schimbările climatice și realizarea dezvoltării durabile. Statele abordează inegalitățile în educație adoptând strategii naționale de nediscriminare și egalitate, implementând reforme legislative și lucrând pentru a crea școli incluzive, curricule și medii de învățare sensibile la nediscriminare.

Prin discriminare se înţelege orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă pe baza criteriilor: rasă, naţionalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex (gen), orientare sexuală, vârstă, handicap (dizabilitate), boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenenţă la o categorie defavorizată, precum şi orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoaşterii, folosinţei sau exercitării, în condiţii de egalitate, a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social şi cultural sau în orice alte domenii ale vieţii publice.

Discriminarea presupune a trata in mod diferit indivizii care, in aparenţă, se abat de la ceea ce se consideră “normă”. Acceptarea diferenţei celorlalţi implică faptul ca egalitatea nu este sinonimă cu omogenitatea sau plafonarea la acelaşi nivel. Recunoaşterea acestui fapt este esenţială dacă dorim să dezvoltăm o atitudine pozitivă faţă de cei care sunt diferiţi. E important să înţelegem că diferenţele nu sărăcesc societatea ,ci dimpotrivă, sunt un adevărat izvor de îmbogăţire.

Conform legislației naționale, o persoană poate fi discriminată prin mai multe forme, și anume.

1. Discriminarea directă – concedierea cuiva din cauza unei criteriu protejat, decizia de a nu angaja o persoană din cauza apartenenței sale la un grup social, refuzul de instruire sau de promovare a unei persoane pe baza unui criteriu precum etnie, sex, orientare sexuală etc.
2. Discriminarea indirectă – este o formă de discriminare care nu este evidentă la prima vedere. Deși anumite practici, reguli sau politici sunt aparent corecte și neutre, ele pot ascunde tratamente diferite și nedrepte pentru persoane aparținând diferitelor categorii sociale și pot leza drepturile acestora.
3. Discriminare prin asociere – orice restricție sau diferență de tratament trebuie să fie justificată printr-un scop obiectiv, prin demonstrarea necesității respectivei restricții și prin lipsa unei alternative nediscriminatorii.
4. Hărțuire, victimizare.
5. Instigare la discriminare – incitarea și încurajarea urii, a discriminării sau a ostilității față de o persoană pe baza unor prejudecăți sau a unor caracteristici precum orientarea sexuală, etnie etc.
6. Bullying-ul reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, având trei caracteristici esențiale:

— intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;
— repetat – aceeași persoană este rănită în continuu;
— dezechilibru de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și incapabilă de a se apăra singură.

Planul anual de actiune pentru combaterea discriminarii elaborat de Comisia pentru Combaterea Discriminarii are in vedere cu precadere situatia copiilor cu cerinte educationale speciale, a copiilor rromi și a copiilor proveniti din familii dezavantajate economic, categorii identificate ca fiind cele mai vulnerabile din punct de vedere al accesului la o educatie de calitate. De aceea urmareste:

a) Crearea unui climat favorabil relatiilor interculturale in scoala.
b) Identificarea tuturor formelor de discriminare in cadrul scolii.
c) Promovarea dialogului interetnic prin initierea de parteneriate interetnice
d) Consolidarea cooperarii cu societatea civila, cu institutiile administratiei publice locale si mass-media pentru promovarea intereselor minoritatilor de orice ordin.
e) Promovarea de programe educationale in spiritual multiculturalitatii.
f) Monitorizarea si implementarea planului institutional de desegregare.
g) Medierea conflictelor rezultate dintr-un act / fapta de discriminare.

Prevenirea discriminarii presupune actiuni coordonate pe mai multe planuri:

1. Programul de informare si documentare in domeniul prevenirii si combaterii discriminarii, care consta in:

a) crearea unei baze de date continand urmatoarele categorii de informatii: institutii europene specializate, documente internationale specifice, manifestari, evenimente dedicate domeniului, rapoarte stiintifice specifice domeniului, publicatii de specialitate (tiparite, on-line), documente nationale, institutii si organisme nationale in domeniu;
b) promovarea documentelor internationale si romanesti in domeniu, precum si a documentelor Comisiei pentru Combaterea si Prevenirea Discriminarii;
c) producerea si tiparirea de materiale informative (fluturasi, brosuri, afise) pe teme legate de discriminare;
d) monitorizarea activitatilor cu sprijinul presei locale/ judetene;
e) crearea si gestionarea blog-ului/ site-ului Comisiei pentru Combaterea si Prevenirea Discriminarii la nivelul scolii;
f) achizitionarea de publicatii de specialitate;
g) infiintarea si functionarea Centrului de documentare si informare in domeniul discriminarii si al drepturilor omului in cadrul Comisiei pentru Combaterea si Prevenirea Discriminarii;
h) initierea si derularea unor campanii scolare de informare a elevilor si profesorilor asupra principiilor egalitatii de sanse si nediscriminarii;
j) diseminarea informatiei specifice.

2.Programul de educatie in domeniul nediscriminarii, al drepturilor si libertatilor fundamentale consta in:

a) organizarea de ateliere de lucru avand ca tematica notiuni, concepte, idei, teorii, practici in domeniul discriminarii si al drepturilor omului;
b) dezvoltarea actualelor continuturi care vizeaza problematica egalitatii si nediscriminarii, din cadrul programelor scolare existente, si realizarea in continuare de noi programe de cursuri optionale, pentru diferite niveluri de studiu;
c) continuarea realizarii cursurilor de formare metodica a profesorilor de specialitate, avand ca tema problematica drepturilor omului si nediscriminarii;
d) derularea unor proiecte pe tematica nediscriminarii, cu implicarea elevilor precum si a cadrelor didactice;
e) infiintarea si dezvoltarea unor cercuri scolare de studiere a fenomenului discriminarii.

3. Programul de cercetare sociala in domeniul discriminarii consta in:

a) analiza sociologica a bazei de date constituite din dosarul persoanelor care au reclamat producerea unor acte/fapte de discriminare;
b) analiza documentelor stiintifice nationale si europene (barometre de opinie, rezultate de cercetare, studii, analize, comentarii autorizate) cu referire la domeniu;

c) analiza bazei de date cuprinzand cazurile individuale, temele specifice si criteriile de discriminare percepute;
d) realizarea de interviuri tematice cu experti in domeniu
e) organizarea de intalniri cu categorii de persoane, cu reprezentanti ai organizatiilor neguvernamentale pe teme din domeniul de preocupare a institutiei;
f) realizarea de sondaje de opinie in domeniu;
g) publicarea rezultatelor de cercetare (brosuri, reviste, rapoarte).

În continuare voi prezenta câteva strategii care s-au dovedit eficiente în mediul școlar:

1. Crearea unui mediu securizant și constructiv, care să încurajeze discuțiile pe teme delicate. Astfel de dezbateri trebuie să respecte o serie de reguli:
- toți participanții sunt tratați cu respect;
- doar opiniile pot fi atacate, nu persoanele;
- deciziile trebuie argumentate;
- toți participanții trebuie să aibă ocazia să-și exprime punctul de vedere;
- întrebările sunt încurajate.
2. Stabilirea unui cod de conduită, care să conțină prevederi referitoare la discriminare și intoleranță în mediul școlar.
3. Încurajarea participării elevilor prin intermediul consiliului elevilor.
4. Întărirea parteneriatului școală-familie, prin solicitarea sprijinului părinților în organizarea de activități curriculare și extracurriculare legate de combaterea discriminării.
5. Acordarea de sprijin elevilor aparținând grupurilor vulnerabile, conform nevoilor acestora.
6. Organizarea de activități care să stimuleze reflecția și gândirea critică a elevilor, precum: dezbateri, studii de caz, descrierea experiențelor de viață, implicarea activă în campanii de combatere a discriminării, analiza stereotipurilor prezentate de massmedia, exprimarea prin mijloace artistice (teatru, pictură etc.).

Egalitatea între copii ar trebui să reprezinte un mod de viată existent, nu doar o concepţie care pare imposibil de atins din cauza unor lucruri minore care în ochii unora iau proporţii colosale.

Bibliografie:

1. http://impacteaca.com/img/7.4-LCD-tema-combaterea-discriminarii-in-mediul-scolar.pdf
2.https://www.didactic.ro/materiale/126845_modalitati-de-combatere-a-discriminarii-in-educatie-referat#google_vignette
3.https://www.edupedu.ro/document-ghid-practic-pentru-profesori-combaterea-discriminarii-in-clasa-lansat-de-cncd-cum-descoperim-cazurile-de-bullying-exemple-de-traume-care-trebuie-sa-atraga-atentia-cadrelor-didacti/
4. https://www.portalinvatamant.ro/articole/stiri-profesori-106/comisia-pentru-combaterea-discriminarii-in-scoala-plan-de-masuri-pentru-prevenire-si-combatere-gata-redactat-fisa-de-inregistrare-si-chestionar-9841.html